

РОЗДІЛ 2.

2.1. Системи оптимального керування з розривними функціями керування.

Класичні теореми існування та єдності розв'язку задачі Коші:

$$\dot{x} = g(x, t), \quad (2.1)$$

$$x(t_0) = x_0, \quad (2.2)$$

доводяться, як правило, за умови неперервності $g(x, t)$, $g_x(x, t)$ за сукупністю змінних в деякій області, що містить точку (x_0, t_0) (неперервність $g_x(x, t)$ часто замінюють умовою Ліпшиця для $g(x, t)$ за змінною x).

Але якщо $u(t) \in L^1_p[t_0, T]$ ($p \geq 1$), то неперервності функції $g(x, t) \equiv f(x, u(t), t)$ по змінній t не буде і, отже, класичні теореми існування і єдності розв'язку стають недостатніми. Але, використовуючи ту ж техніку доведення, можна отримати існування і єдиність розв'язку задачі Коші для системи керування для кусково-неперервних керувань $u(t)$ або для керувань $u(t) \in L^r_p[t_0, T]$ ($p \geq 1$).

Розглянемо задачу Коші:

$$\dot{x} = f(x(t), u(t), t), \quad t_0 \leq t \leq T \quad (2.3)$$

$$x(t_0) = x_0, \quad (2.4)$$

де $u(t)$ – керування, $x(t)$ – фазові координати.

Функція $u(t)$ має задовольняти певним вимогам “гладкості”, тому при сильно “поганих” $u(t)$

- задача (2.3), (2.4) не буде мати сенсу;

- сильно “погане” $u(t)$ не буде мати фізичного змісту керування.

В більшості прикладних задач за керування $u = u(t)$ можуть бути взяті кусково-неперервні функції.

Означення. Функція $u(t)$ називається кусково-неперервною на $[t_0, T]$, якщо $u(t)$ неперервна в усіх точках за винятком, можливо, лише скінченної кількості точок $t_1, \dots, t_p \in [t_0, T]$, в яких функція $u(t)$ може мати лише розриви типу скачка, тобто існують скінченні границі:

$$\lim_{t \rightarrow t_i - 0} u(t) = u(t_i - 0), \quad \lim_{t \rightarrow t_i + 0} u(t) = u(t_i + 0).$$

але, взагалі кажучи, $u(t_i - 0) \neq u(t_i + 0)$, ($i = \overline{1, p}$).

Зустрічаються також задачі, в яких крім неперервності $u(t)$ вимагається і існування кусково-неперервної похідної $u'(t)$ - це кусково-гладкі керування.

Але класи кусково-неперервних і кусково-гладких керувань бувають вузькими, і замість них доводиться розглядати більш широкі класи керувань: простір $L_p[t_0, T]$, $1 \leq p < \infty$.

Означення. $L_p[t_0, T]$, $1 \leq p < \infty$ - простір вимірних вектор-функцій $u(t) = (u_1(t), \dots, u_r(t))$, $t_0 \leq t \leq T$, для яких функція $|u(t)|^p$ сумується на $[t_0, T]$ в смислі Лебега і, значить, існує норма

$$\|u\|_{L_p} = \left(\int_{t_0}^T |u(t)|^p dt \right)^{1/p}, \quad 1 \leq p < \infty.$$

Якщо $p = \infty$, то під $L_p[t_0, T]$ розуміємо простір обмежених вимірних вектор-функцій $u(t)$ з нормою

$$\|u\|_{L_p} = \inf_{v(t)} \sup_{t_0 \leq t \leq T} |v(t)|,$$

де $v(t)$ пробігає множину усіх вимірних функцій, що співпадають з $u(t)$ майже всюди на відрізку $[t_0, T]$.

В частинному випадку вважатимемо $u(t)$ кусково-неперервними функціями. Тоді всі викладки зберігаються. Наприклад, обмеження $u(t) \in V(t)$, $t_0 \leq t \leq T$ для кусково-неперервних керувань повинні виконуватись для всіх $t \in \hat{I}[t_0, T]$, а для вимірних керувань - майже всюди на $[t_0, T]$.

Розглянемо задачу Коші (2.3), (2.4) для керованої системи. Нехай задані точка $x_0 \in E^n$ і деяке кусково-неперервне керування $u = u(\cdot) = u(t)$, ($t_0 \leq t \leq T$) або керування $u(t) \in L_p[t_0, T]$ при деякому $p \geq 1$. Що розуміти під розв'язком цієї задачі? Для випадку кусково-неперервних або вимірних керувань вимагати існування неперервно-диференційованого розв'язку задачі (2.3), (2.4) (як в диференціальних рівняннях) не має сенсу. Тому будемо користуватися більш загальним означенням розв'язку задачі Коші.

Означення. Неперервну функцію $x = x(\cdot) = u(t)$, $t_0 \leq t \leq T$ що задовольняє рівності

$$x(t) = \int_{t_0}^t f(x(t), u(t), t) dt + x_0, \quad t_0 \leq t \leq T \quad (2.5)$$

будемо називати розв'язком або траєкторією задачі (2.3), (2.4), що відповідає початковій умові x_0 і керуванню $u = u(\cdot)$.

Будемо позначати його через $x = x(\cdot, u, x_0) = x(\cdot, u(\cdot), x_0)$, або $x = x(t, u, x_0)$ ($t_0 \leq t \leq T$).

Початкова точка $x(t_0, u, x_0)$ називається лівим кінцем траєкторії, t_0 - початковим моментом часу, $x(T, u, x_0)$ - правим кінцем траєкторії, T - кінцевим моментом часу.

Коли ясно, якому саме керуванню $u(\cdot)$ і початковому стану x_0 відповідає траєкторія, будемо просто писати $x = x(\cdot) = x(t)$, $t_0 \leq t \leq T$.